KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
6.9.2018

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄSTÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI (LOPULLISEN ALV-JÄRJESTELMÄN TEKNISET SÄÄNNÖKSET)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa 5.7.2018 annetusta valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle (U 54/2018 vp) lopullisen arvonlisäverojärjestelmän teknisistä säännöksistä.

Keskuskauppakamari esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Komission ehdotusten taustalla on tarkoitus siirtyä uuteen määräpaikkaperiaatteeseen perustuvaan arvonlisäverojärjestelmään, niin sanottuun lopulliseen arvonlisäverojärjestelmään. Tavoitteena on luoda järjestelmä, joka on yksinkertainen, oikeudenmukainen, vankka, tehokas ja vähemmän altis petoksille.

Keskuskauppakamari kannattaa komission ehdotuksen tavoitteita ja pitää ehdotusta määränpäämaassa tapahtuvasta verotuksesta arvonlisäverojärjestelmän logiikan näkökulmasta sinänsä perusteltuina. Olisi mahdollista, että lopullinen arvonlisäverojärjestelmä toimisi vakiinnuttuaan hyvin.

Keskuskauppakamari yhtyy kuitenkin valtioneuvoston kirjelmässä esitettyyn kantaan siitä, että komission ehdottaman merkittävän muutoksen vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty. Ehdotetulla järjestelmämuutoksella ei näin ollen välttämättä saavuteta esitettyjä tavoitteita. Muutokset voisivat joissain määrin jopa aiheuttaa niiden ongelmien lisääntymistä, joita muutoksella yritetään ratkaista. Esimerkiksi arvonlisäverovaje voisi Suomen osalta jopa kasvaa. Lisäksi järjestelmämuutoksesta aiheutuisi merkittäviä kustannuksia sekä yrityksille että verohallinnoille.

Keskuskauppakamari tukee valtioneuvoston näkemystä siitä, että petosten torjumiseksi ja yritysten hallinnollisten kustannusten alentamiseksi olisi tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa ensisijaisesti nykyjärjestelmää tehostavia toimenpiteitä.

Kustannukset arvonlisäverovelvollisille

Kuten valtioneuvoston kirjelmässä on esitetty, uuteen järjestelmään siirtyminen toisi lisäkustannuksia sekä arvonlisäverovelvollisille yrityksille että Verohallinnolle. Jo pelkästään tietojärjestelmien sopeuttaminen uusiin sääntöihin olisi kallista ja aikaa vievää. Valtioneuvoston kirjelmässä yritysten kustannuksina on huomioitu lisäksi tietojen kerääminen muissa jäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista, luotettavaksi tunnistetun verovelvollisen hyväksymismenettely ja kahdesta rinnakkain sovellettavasta järjestelmästä aiheutuvat lisäkustannukset.

Valtioneuvoston kirjelmässä huomioitujen kustannusten ohella arvonlisäverovelvollisuus useassa valtiossa voisi johtaa verotarkastuksiin, ennakkoratkaisumenettelyihin sekä mahdollisiin veroriitoihin jopa 27 eri valtiossa. Erityisesti pk-yritysten osalta nämä säännösten tulkinnasta aiheutuvat kustannukset voisivat pahimmillaan muodostaa kaupankäynnin esteen. Jos lopulliseen arvonlisäverojärjestelmään siirryttäisiin, verotarkastukset tulisikin lainsäädännöllä keskittää arvonlisäverovelvollisen yrityksen asuinvaltioon.

Lopulliseen arvonlisäverojärjestelmään siirtyminen aiheuttaisi haittaa yritysten kassavirralle. Uudessa järjestelmässä yrityksen tulisi maksaa ostolaskuihin sisältyvät arvonlisäverot ennen kuin se pystyisi hakemaan niistä palautusta normaalissa arvonlisäveromenettelyssä. Tämä olisi merkittävä heikennys verrattuna nykyiseen neutraaliin järjestelmään, jossa vastaavaa kassavirtahaittaa ei synny.

Myyntilaskujen osalta yritysten tulisi lopullisessa arvonlisäverojärjestelmässä selvittää tapauskohtaisesti toisessa jäsenvaltiossa sovellettava arvonlisäverokanta, vaikka maksuvelvoitteet pystyisikin teknisesti hoitamaan keskitetyn asiointipisteen kautta. Ostolaskujen osalta tulisi aina huolellisesti tarkistaa, onko Suomen arvonlisävero ostolaskussa oikein, jotta sitä voi vaatia vähennettäväksi, tai onko laskussa sovellettu asianmukaisesti käännettyä verovelvollisuutta. Ostolaskuja on yrityksillä tyypillisesti enemmän kuin myyntilaskuja, ja ne ovat summiltaan pienempiä, joten **laskujen tarkastustyöstä saattaisi aiheutua huomattavasti lisätyötä nykytilanteeseen verrattuna**.

Arvonlisäveropetosten torjunta

Siirtymistä lopulliseen arvonlisäverojärjestelmään on perusteltu sillä, että nykysäännösten mukainen arvonlisäverovapaiden tavaroiden ostaminen mahdollistaa veropetosten tekemisen. Lopullisen arvonlisäverojärjestelmän on komission ehdotuksessa katsottu olevan vähemmän altis petoksille.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan lopullinen arvonlisäverojärjestelmäkään ei olisi suojassa petoksilta. Keskuskauppakamari pitää valtioneuvoston tavoin mahdollisena, että uusi arvonlisäverojärjestelmä voisi olla jopa nykyjärjestelmää herkempi petoksille. **Arvonlisäveropetoksia tulisi torjua ensisijaisesti yhteisökaupan valvontaa tehostamalla. Torjunnasta ei tulisi aiheutua lisäkustannuksia asianmukaisesti toimiville arvonlisäverovelvollisille.**

Lopuksi

Lopullisen arvonlisäverojärjestelmän käyttöönotto ja soveltaminen aiheuttaisi kustannuksia suomalaisille yrityksille, kuten myös Verohallinnolle ja valtiovarainministeriölle. Ei ole selvää, vähentäisikö lopullisen arvonlisäverojärjestelmän käyttöönottaminen arvonlisäverotukseen liittyviä petoksia komission esittämässä mittakaavassa, jos ollenkaan. Keskuskauppakamari pitää kustannustehokkaampana keinona komission tavoitteisiin pääsemiseksi vakiintuneen arvonlisäverojärjestelmän kehittämistä ja yhteisökaupan valvonnan tehostamista.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ann-Mari Kemell
Johtaja

Emmiliina Kujanpää
Veroasiantuntija